

Педагогічні науки

УДК 372.881.1:37.02

Павлюк Роман Олександрович

кандидат педагогічних наук,
заступник директора з науково-педагогічної
та соціально-гуманітарної роботи Інституту людини
Київського університету імені Бориса Грінченка

Павлюк Роман Александрович

кандидат педагогических наук,
заместитель директора по научно-методической
и социально-гуманитарной работе Института человека
Киевского университета имени Бориса Гринченко

Roman O. Pavliuk

PhD in Education
Deputy Director in Scientific-methodical
and Social and Humanitarian Work
of Institute of Human Sciences
of Borys Grinchenko Kyiv University

**СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ
НЕ ФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ**

**СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ К ИНОЯЗЫЧНОЙ ПОДГОТОВКЕ
МАГИСТРОВ НЕ ФИЛОЛОГИЧЕСКИХ СПЕЦИАЛЬНОСТЕЙ**

**MODERN APPROACHES TO FOREIGN LANGUAGE SPEAKING
PREPARATION OF MASTERS OF NON-LINGUISTIC SPECIALTIES**

Анотація. У статті розглянені сучасні підходи до іншомовної підготовки магістрів не філологічних спеціальностей. Запропоновані концепції до формування змісту професійної іншомовної підготовки. Визначені уміння для здійснення ефективного іншомовного професійного спілкування.

Ключові слова: іншомовна підготовка, магістри не філологічних спеціальностей, професійне іншомовне спілкування, тренінг, зміст професійного іншомовного спілкування.

Анотація. В статті розглянуті сучасні підходи до іноязичної підготовки магістрів не філологічних спеціальностей. Представлено концепції формування змісту професійної іноязичної підготовки. Визначено вміння для здійснення ефективного іноязичного професійного спілкування.

Ключевые слова: иноязычная подготовка, магистры не филологических специальностей, профессиональное иноязычное общение, тренинг, содержание профессионального иноязычного общения.

Abstract. Article views modern approaches to foreign language training of masters of non-linguistic specialties. It is proposed concept to shaping of the content of professional foreign language training. It is designated ability for effective professional foreign language communication.

Keywords: foreign language training, masters of non-linguistic specialties, professional foreign language communication, training, professional foreign language communication content.

Актуальність та доцільність дослідження. Сучасний стан розвитку суспільства потребує якісно нового підходу не тільки до підготовки висококваліфікованих фахівців різних галузей, а насамперед до мовної підготовки майбутнього спеціаліста, якого нині не можна уявити без належного володіння іноземною мовою. На сьогодні в Україні чимало зроблено для реформування політики в сфері вивчення іноземних мов. Розроблено проект концепції викладання, проект державного освітнього стандарту та навчальні програми. Політика країн Європи та США в галузі іншомовної підготовки спрямована на перетворення теорії та практики

сучасної гуманітарної освіти: іншомовна компетентність є важливою рисою фахівця будь-якої галузі.

Це пов'язано з переходом на новий рівень міжнародної співпраці між Україною, США, країнами Євросоюзу та іншими державами. Окрім того, підвищення вимог до рівня іншомовної підготовки фахівців різних галузей пояснюється ще і переходом на новий тип навчання у вишах – переходу від відтворювального навчання до практико орієнтованого компетентнісного підходу, до навчання на дослідницькій основі. Це спонукає до потреби в академічній мобільності, а без належного рівня іншомовної підготовки це практично неможливо.

Сучасний стан іншомовної підготовки фахівців різних галузей перебуває у процесі переосмислення цілей навчання, формування змісту іншомовної освіти у зв'язку з потребою розвитку професійно орієнтованого іншомовного мовлення.

Аналіз останніх публікацій. Сьогодні дослідження ефективності, інтенсифікації та оптимізації педагогічного процесу як складові проблеми наукової організації навчальної діяльності ґрунтуються на доробках відомих педагогів та психологів Ю. Бабанського, В. Беспалько, С. Змейова, М. Скаткіна, С. Болтівця, Г. Уїдоусон, У. Літлвуд, С. Крашен, С. Савіньон та ін. Питання мовної підготовки фахівців у вишах на основі комунікативної спрямованості навчання ґрунтуються на роботах відомих класиків теорії та практики: Ю. Пассова, Г. Китайгородської, О. Леонтєва, В. Костомарова, С. Фоломкіної. В останні роки здійснені дисертаційні дослідження про зв'язок іноземної мови в немовному ВНЗ з професійною підготовкою спеціалістів (Л. Чаурська, О. Самойленко), про навчання усному професійному спілкуванню іноземною мовою в немовному ВНЗ (І. Самойлюкевич).

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є аналіз сучасних підходів до іншомовної підготовки магістрів не філологічних спеціальностей.

Виклад основного матеріалу дослідження. Нині одним із основних об'єктів досліджень у галузі викладання іноземних мов у виші є іншомовна комунікативна компетентність, яка розглядається як структурний компонент загальної професійної компетентності майбутнього фахівця. Тому формування іншомовної професійної компетентності, яке передбачає «накладання» іншомовних навичок на предметний зміст професії під час виконання професійних завдань, убачається як підхід, у межах якого викладання дисципліни «Іноземна мова» в навчальному плані підготовки майбутнього фахівця не формально, а змістовно буде спрямовано на досягнення загальної мети навчання студента у вищому навчальному закладі – формування його професійної компетентності [2, с.187].

Серед численних факторів, які впливають на якісну іншомовну підготовку науковці виділяють такі [1, с.119]: базовий рівень слухачів; мотивація до вивчення іноземної мови; загальна тривалість курсу; інтенсивність занять; форма проведення занять; матеріальна база (забезпеченість аудіо та відео матеріалом, підручниками, наявність спеціально обладнаного приміщення, комп'ютерна забезпеченість).

Звичайно, ми погоджуємось із вище перерахованими факторами, але, на нашу думку, сюди ще варто додати один важливий фактор, який має забезпечувати нинішні вимоги суспільства – професійну спрямованість навчання відповідно будь-якої конкретної спеціальності.

Відповідно до нових освітніх програм підготовки магістрів не філологічних спеціальностей (2015р.), які розробляються з урахуванням змін у системі вищої освіти, які задекларовані у новому Законі України «Про вищу освіту», то провідною метою розвитку іншомовного спілкування є формування необхідної комунікативної спроможності у

сферах професійного та ситуативного спілкування в усній та писемній формах. При цьому акцент варто робити саме на професійному спілкуванні, оскільки забезпечення загального ситуативного рівня спілкування є завданням бакалаврських програм підготовки фахівців.

Нині використовується досить широкий спектр організаційних форм навчання студентів для забезпечення іншомовної підготовки, зокрема на магістерському освітньо-кваліфікаційному рівні. На нашу думку, варто зауважити, що однією з найефективніших форм є тренінг, оскільки термін навчання у магістратурі складає 2 роки і за цей час студент має оволодіти не тільки певними знаннями та практичними навичками, але значна частина навчання відводиться на наукову роботу. Саме тренінг дозволяє за не досить тривалий час зануритись у виучувану дисципліну та, паралельно з розвитком різних особистісних та психологічних якостей, набути практичних навичок іншомовного професійного спілкування.

Використання тренінгу в іншомовній підготовці магістрів не філологічних спеціальностей дозволить сформувати та розвинути уміння, які необхідні для ефективного професійного спілкування іноземною мовою:

- володіння іноземною мовою як засобом формування й формулювання думок у межах повсякденного спілкування й у галузі відповідної спеціальності;
- володіння умінням реалізовувати комунікативне завдання і конкретний комунікативний намір у ситуації професійного спілкування;
- володіння умінням обмінюватись думками та висловлюватися продуктивно як щодо змісту (факти, відомості, докази), так і стосовно форми з професійної тематики;
- доказово викладати результати проведеної дослідної чи експериментальної роботи х фаху;

- брати участь у дискусіях під час науково-практичних конференцій, семінарів, круглих столів за спеціальністю;
- уміти виступати як із заздалегідь підготовленим повідомленням, так і експромтом, без спеціальної підготовки чи тривалого обдумування;
- уміти детально презентувати основні положення певних професійних питань, використовуючи доцільну термінологію;
- розуміти основну інформацію лекцій, доповідей, презентацій, бесід, дискусій на навчальні та професійні теми нормативною мовою в нормальному темпі, визначати ставлення мовця та зміст інформації [2, 186].

Цей перелік умінь іще раз підтверджує практичну професійну спрямованість сучасної іншомовної підготовки магістрів не філологічних спеціальностей.

Висновки та перспективи подальших наукових досліджень. У процесі іншомовної підготовки майбутніх магістрів не філологічних спеціальностей велике значення має навчальна іншомовна комунікативна взаємодія для його становлення та розвитку як фахівця, здатного володіти сучасними уміння та практичними навичками як повсякденного іншомовного спілкування, так і професійно орієнтованого.

Література:

1. Глухова Ю.Б. Аспекти викладання іноземної мови у магістрів державної служби / Ю.Б. Глухова // Наукові праці. – Том 79. – Вип. 66. – 2007. – С.119-121.
2. Мірочник В.В. Розвиток іншомовної комунікативної компетенції студентів немовних спеціальностей / В.В. Мірочник // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер. : Філологія. – №10. – Том 2. – 2014. – С.184-187.

3. Павлюк Р.О. Науково-дослідна діяльність магістрів педагогічної освіти у контексті іншомовної підготовки [Електронний ресурс] / Р.О. Павлюк // Освітологічний дискурс : ел. фахове вид. КУ імені Бориса Грінченка. – № 2 (10). – К., 2015. – С. 217-228. – Режим доступу:
<http://od.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/230#.VS9AUdLtmko>
. – Заголовок з екрану.

References:

1. Hlukhova Yu.B. Aspects of Teaching to English of Master of Civil Service / Yu.B. Hlukhova // Scientific Work. – Volume 79. – Issue 66. – 2007. – P.119-121.
2. Mirochnyk V.V. Development of Foreign Language Communicative Competence of Students of Non-linguistic Specialties / V.V. Mirochnyk // Scientific Bulletin of International Humanitarian University. Series: Philology. – №10. – Volume 2. – 2014. – P.184-187.
3. Pavliuk R.O. Scientific and Research Activity of Master of Teacher Education in the Context of Foreign Language Training [Electronic Resource] / R.O. Pavliuk // Osvitohichnii Discourse: Electronic Professional Edition of Borys Grinchenko Kyiv University. – № 2 (10). – К., 2015. – P. 217-228. – Access Mode:
<http://od.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/230#.VS9AUdLtmko>
. – Title from the Screen.